

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglaš v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), AUGUST 10, 1943

ŠTEVILKA (NUMBER) 185

NASTOP VOJAŠTVA PROTI DELAVSTVU V LAŠKIH MESTIH

Italijansko vojaštvo odhaja z Balkana v Italijo. — Težka kriza v Nemčiji

SAVEZNIKI BODO VDRILI V GRČIJO

BERN, 9. avgusta. — Italijanska vlada se je poslužila vojaštva, da zadrži odhajanje delavcev iz tovarn v Genovi in drugih italijanskih mestih, ki so bila v soboto ponoči silno bombardirana.

Nemiri v Italiji

Gazzetta del Popolo poroča, da so pomagale gasiti požare v Genovi tudi nemške čete. Med požarom v Genovi je bilo poškodovanih tudi poslopje uredništva lista Corriere della Sera in slavna opera Scala. Nad Milanom sta bila sestreljena dva bombnika, ki sta padla na mestnih ulicah na zemljo. Italijanski socialisti nadaljujejo s svojimi prizadevanji, da izkazuje splošno stavko v deželi.

Odpoklic Italijanov z Balkana Medtem pa poročajo, da je

Zaključki seje Zedinjenega odbora Amerikancev slovenskega, hrvatskega in srbskega porekla

Zedinjeni odbor bo pričel kampanjo za nakup vojnih bondov v vsoti \$25,000,000

Zedinjeni odbor Amerikancev, slovenskega, hrvatskega in srbskega porekla je na svoji seji v Slovenskem narodnem domu sklenil, podvzeti kampanjo za prodajo vojnih bondov v vsoti \$25,000,000. Predsednik komiteja, Mr. Louis Adamič, je podal sledečo tozadevno izjavo.

Adamičeva izjava

"Zdaj so se prvič zbrali Amerikanci slovenskega, hrvatskega, srbskega, bolgarskega in makedonskega porekla ter zasnovali program skupnega dela vojnega prizadevanja v tej deželi kakor tudi načrte za demokracijo na Balkanu.

"Mi smo proti taktiki in delu razdvojevanja, katerega zasleduje jugoslovanska vlada. Tudi obojamo one ministre v jugoslovanski vladi in one uradnike jugoslovanskega poslaštva v Washingtonu, ki so aktivni v tej škodljivi propagandi.

BALKAN MORA POSTATI SVOBODEN

Zedinjeni odbor bo apeliral na vesle, da se da balkanskim narodom priliko, da postanejo gospodarji v svoji lastni deželi. Balkan ne sme biti več žoga mednarodne politike."

Program desetih točk

Odbor je sprejel splošen program desetih točk:
Podpirati predsednika v njegovem prizadevanju za končno zmago; pričeti kampanjo, da se med ameriškimi Slovani prodaja najmanj za \$25,000,000 vojnih bondov; sodelovanje z Office of War Information, z državnim departamentom in z Office of Strategic Services.

Informiranje ameriškega ljudstva o jugoslovanskih problemih, ker so ti problemi povezani tudi z razvoji življenja v Ameriki.

Elmer Davis pravi, da bo vojna še dolga

Nemčije ne bo mogoče premagati samo z letalskimi napadi, temveč se jo bo moralo premagati na bojiščih.

WASHINGTON, 9. avgusta. — Elmer Davis, direktor urada za vojne informacije, ki se je pravkar vrnil iz Evrope, je izjavil, da bo treba nemške armade pobiti na bojiščih in da se Nemčije ne more premagati samo z zračnimi napadi.

Davis je dalje dejal, da ni treba pripisovati velike važnosti govoricam, da je Hitler potisnjen na stran v prilog nemškega triumvirata.

Državni tajnik Hull je prav tako izjavil, da zaradi zadnjih zmag v Evropi ne smemo biti preveč optimistični, ker je pred nami še trda borba.

Lord Halifax, angleški veleposlanik, je izjavil, da ne pripisuje prevelike važnosti govoricam, da je bil nemški maršal Goering pooblaščen z izrednimi polnomočmi.

Vprašan, kdaj bo odprta v Evropi druga fronta, je Davis dejal: "Vprašajte rajši, kdaj bo odprta tretja fronta, kajti druga fronta že operira na Siciliji."

Davis je dalje dejal, da ima Nemčija v Rusiji še vedno 200 divizij, ki ji je treba premagati, preden bo vojna zmagovito končana.

SLOVENIJA—VOJNA ZONA

Maršal Badoglio je odredil militarizacijo vsega civilnega obojstva, ki je pri javni obrambi. Italijansko vojaško poveljstvo je dalje naznanilo, da so provinca Ljubljana, Reka in Dalmacija ter severne italijanske zone za vojaške operacije.

NA DOPUSTU

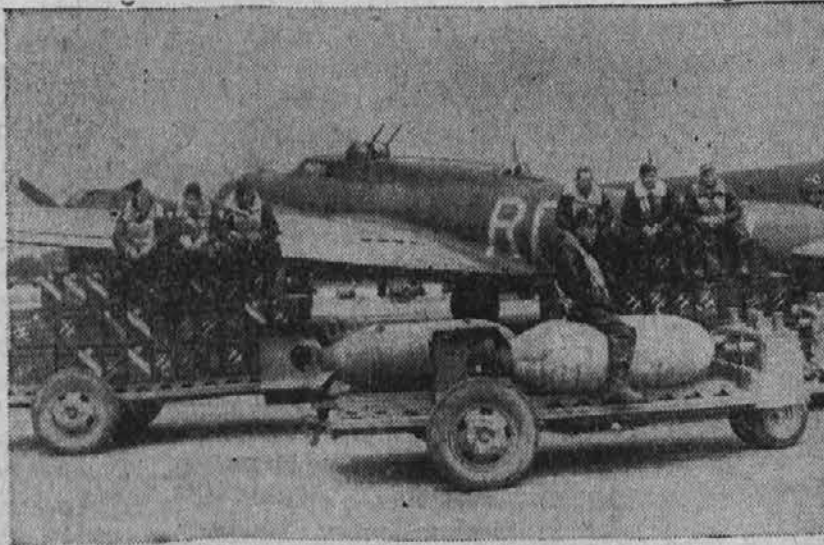
Pvt. Josephine Percie, ki se nahaja pri ženskem armadnem oddelku WAC, je prišla iz Camp Crowder, Mo. na obisk k svojim staršem Mr. in Mrs. Andrew Percie, 5604 Prosser Ave. Prijateljice so vabljenje, da jo obiščejo. Doma bo za 10 dni.

POKOJNI GEORGE POSAVAC

Glede pokojnega George Posavac se nam poroča, da je bil rojen v selu Gladovac, občina Kravartko, kotar Velika Gorica, kjer zapuša brata. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 9:30 uri iz Joseph Zele in sinovi pogrebnege zavoda.

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

Leteča trdnjava pred odletom

Na sliki vidimo ogromni ameriški bombnik, tako zvano letečo trdnjavo, na katerega natovarjajo bombe, preden je bombnik odletel z njimi nad Nemčijo.

Naši fantje-vojaki

Iz Camp Davis, N. C. je prišel na 10-dnevni dopust poročnik Louis Zupancic, sin družine Mr. in Mrs. Joseph Zupancic, 1079 E. 76 St. Prijatelj ga lahko obiščejo na domu staršev.

Danes je odšel k vojakom Tony Silc, edini sin družine Mike in Tončka Silc, 1273 Norwood Rd. Poslovil se je od svojih domačih in svojega strica Joe Silc, ki je prišel s svojo soprogo in hčerko iz Canade. Prijatelj mu žele, da bi se zdrav in zmagovit vrnil domov k dragim staršem!

GLASOVANJE O STAVKI

E. Wayne Patterson, internacionalni reprezentant A. F. of L. članov Drop Forgers unije, je sročil naznanil, da 500 članov te unije ne bo sodelovalo pri stavki v Park Drop Forge Co., radi katere se bo glasovalo v četrtek.

CIO United Automobile Workers unija, ki reprezentira okoli 500 delavcev v tej tovarni, je obvestila Vojni delavski odbor in delavski departament, da namerava glasovati glede stavke.

OSIŠČNI JETNIKI DELAJO NA FARMAH

DALLAS, Tex. — Tu je bilo uradno naznanjeno, da je po farmah v državah Texas, Oklahoma, Louisiana, Arkansas in New Mexico, na delu 4,000 nemških in italijanskih ujetnikov. Razkropljeni so v skupinah od 15 do 200 mož. Poudarja se, da se je vojne ujetnike uporabilo le v slučajih, kjer ni bilo dobiti domačih delavcev. Farmarji so odgovorni za stanovanje in hrano ujetnikov.

DEMOKRATSKI KLUB

Seja Slovenskega demokratskega kluba v Euclidu se bo vršila nocoj, 10. avgusta ob 8. uri v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Seja je zelo važna in razmotrivalo se bo o kandidatih za glavne volitve. Članstvo je vabljeno, da se polnoštevilno udeleži.

Kako Nemci opisujejo gerilski način bojevanja in spretnost njihove taktike

Ameriški Columbia Broadcasting System je zabeležil oddajo angleškega radia, ki je poročal o tem, kako Nemci sami sodijo o vojaških vrlinah in spretnosti vodstva jugoslovanskih partizanskih skupin. Podatki so posnети iz nemškega časopisja, ki objavlja dopise svojih posebnih vojnih poročevalcev, prideljenih četam, ki operirajo na jugoslovanskem ozemlju.

"Partizanski oddelki se v svojem goratem ozemlju premikajo tako brzino, da je Nemcem izredno težko presoditi, iz katere smeri bo prišel naslednji udarec.

"Čim se nemške čete zvečer ustavijo, da se odpočijo in dopar ur spanja ponoči, že se po-

Važnost poljedelstva v času vojne

WASHINGTON. — Povprečen ameriški vojak porabi vsak dan približno pet in pol funta hrane, to pomeni, da pospravi armada pet in pol milijona mož vsakih 24 ur pod streho 27,500,000 funtov živil. Civilni delavec v vojni tovarni pa tudi ne zaočaja v tem oziru, kajti delavci, ki so zaposleni pri gradnji bombnikov, pojedjo živilski pridelek 155 akrov zemlje v času gradnje enega bombnika. Izdelovalci enega majhnega oziroma srednjega tanka pa porabijo tekom gradnje istega živilski produkt 43 akrov zemlje. Delavci, ki gradijo bojno ladjo, pa morajo imeti na razpolago pridelek 42,000 akrov zemlje. Tako tesno je povezana industrija s poljedelstvom, če farmar ne pridelja živil, industrijski delavec ne more izvajati vojnega industrijskega programa dežele. Zato se mora posvečati poljedelstvu veliko pozornosti in paznje.

DEČEK UMRL KO JE SPIL VINO

MANSFIELD, 6. avgusta. — V tem mestu je danes umrl za alkoholizmom zastupljenju 6 let star deček Louis Bonanta. Deček je šel s svojim očetom in dvema drugima tovarišema na ribolov. Ko je sam ostal v očetovem avtu, je našel steklenico iz katere je spil in pajnt vina. Vrnivši se v avto, ga je oče našel v nezavesti in odpeljal je bil v bolnišnico, kjer je kmalu umrl, ne da bi prišel spet k zavesti.

Pojasnen rop

Zvezni agentje so aretirali 32 let starega bivšega kaznjence Angela Amato, pri katerem je bilo najdeno 700 funtov kave, ki je prišla iz 5-tonskega kavnega tovora, ki je bil odnešen sredi julija v roparskem napadu na neki tovarni avto. Ukradena kava je bila izsledena do neke gročice, od tam do neke prodajalne makaronov, potem pa je prišla v roke Amata, ki jo je kupil po 15c funt, potem pa jo s posredovanjem makaronске prodajalne prodal po 20c funt.

BOLEZEN

Težko bolan se nahaja na domu Joe Gasser. Prijatelj so prošeni, da ga obiščejo. Njegov naslov je 7912 St. Clair Ave. Želimo, da bi se mu ljubo zdravje kmalu povrnilo!

RUSI NAGLO PRODIRAJO; OGROŽANJE MESSINE

Ruske armade se bližajo Harkovu in Brijansku. — Srdita borba nemških čet na Siciliji

LETALSKI NAPAD NA SALAMAUO

LONDON, 10. avgusta. — Ruske čete naglo prodirajo proti Harkovu in Brijansku. Posebni ruski komunikacije naznanja, da so ruske čete zavzele Slatino, ki leži 12 milj severno od Harkova, in Nikitovsko, ki je oddaljena 30 milj zapadno od tega mesta.

Sovjetski bombniki so bombardirali nemške vojaške vlake in nemške zaloge na železniškem križišču v Uneži, ki leži južnozapadno od Brijanske.

BOJI NA SICILII

Nemške čete so se sročile začasno ustavile na obrambni črti na Rtu Orlando, 43 milj od Messinske ožine, kjer jih napadajo ameriške čete.

Čete angleške osme armade se nahajajo samo sedem milj južno zapadno od nacijske baze v Randazzo, ki leži na pobočju

gore Etna, kjer je ogrožen ves nemški obrambni sistem.

LETALSKI NAPADI NA NEMČIJO

LONDON, 10. avgusta. — Angleški bombniki so bili sročili zopet nad Nemčijo. Poročila naznanja, da je bilo toliko bombnikov, da so leteli nad eno uro v tesnih formacijah preko Kanala.

Rimski radio je ponoči nena doma utihnil, kar je pomenilo, da so prileteli bombniki tudi nad Italijo.

BOJI NA PACIFIKU

Zavezniki glavni stan na Pacifiku, 10. avgusta. — Zavezniki bombniki so včeraj silno napadli japonske baze na vsej pacifični fronti. Posebno silen napad je bil izvršen na Salamauo, važno japonsko bazo na Novem Gvineji.

Ameriško premoženje v inozemstvu

Finančno tajništvo (Treasury Department) je objavilo, da morajo osebe, ki podpadajo pod zakone Združenih držav in ki imajo premoženje v inozemstvu, katero predstavlja na 31. maja t. l. skupno vrednost več kot 10,000 dolarjev, izpolniti prijavo na svoji najbližji Federalni Rezervni Banki najkasneje do 31. avgusta.

Uradniki tajništva financ so naglasili, da se mora prijaviti ne samo lastnina, ki se lahko proceni, temveč tudi ona lastnina, ki je začasno ni mogoče proceniti in katero so izdale ali ustvarile tuje države ali ljudje v teh tujih državah.

Tudi v slučaju oveznic, ki se morajo ob zapadlosti plačati v dolarjih Združenih držav, ali interesov v organizacijah s sedežem v zaveznikih državah in nekih sporazumov ter pogodb, se ti morajo prijaviti, čeprav skupna vrednost znaša manj kot 10,000 dolarjev.

Od te prijave so izvzeti podaniki Združenih držav, ki so v zasedenih državah in ljudje, ki služijo v vojski Združenih držav.

Uradniki pa so tudi izjavili, da vkljub temu vse osebe, ki so izvzete, — ako želijo — lahko prijavijo vse svoje premoženje v inozemstvu.

Formularji TFD-500 in cirkularji z navodili za pripravljanje prijav se sedaj pošiljajo Federalni Rezervni Banki, kjer jih bo publika lahko dobila.

V inozemstvu bodo ti formularji razdeljeni ameriškimi državljanom potom konzulov Združenih držav. Končni prijavniki rok za te ameriškanske državljanje je 31. avgust.

Za osebe, ki imajo manj kot 50,000 dolarjev vrednosti v inozemstvu, je pripravljen poseben skrajšan cirkular z navodili. Način določanja vrednosti za to prijavo, je opisan v tem cirkularju.

Uradniki tajništva financ so končno izjavili, da bodo informacije iz tega pregleda dale vladni ne samo popolne in sigurne podatke o ameriškem premoženju v inozemstvu, ampak tudi pripomogle oddelku za kontrolo zunanjih fondov v tajništvu financ, in drugim vladnim uradnikom, ki se bavijo z ekonomskimi, finančnimi in trgovinskimi zvezami v tujih državah in njihovimi državljani.

Finančni departament opozarja, da bo vsakdo, ki je dolžan izpolniti prijavo in tega ne bi storil, moral odgovarjati pred zakonom. — Office of War Inf.

ZAPLEMBE V LJUBLJANSKI POKRAJINI

Iz Ljubljane poročajo, da so oblasti zaplenile imovino sledenim upornikom:

Grumu Jožefu, iz Dol. Brezovice, Petriču Antonu iz Kamnika, Rodelju Josipu iz Preserja, zdravniku dr. Jenku Andreju iz Dev. Marije v Polju-Vevčah; Kačarju Josipu, Koncarju Jakobu, Tauferju Ignaciju, Kaluži Mohaelu, Tlesniku Francetu, Voršku Francetu in Pangarsiču Ivanu, vsi iz Zaloga.

Boji v Jugoslaviji

Uničevanje nemških transportnih sredstev

NEW YORK, 9. avgusta. — (New York Post). — Columbia Broadcasting System je prevzel vest londonskega radia, ki pravi, da so jugoslovanski partizani z velikim uspehom sabotali železniške proge, katerih se poslužujejo Nemci, ko zamenjujejo italijanske zasedbene čete na Balkanu.

"Proga Sarajevo - Višegrad je pretrgana na več mestih — partizani so porušili nekaj mostov in primičnic."

Srditi boji v centralni Bosni se nadaljujejo.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po razmašlacu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

V NOTRANJOSTI NEMČIJE

Tekoča številka revije "The Nation" objavlja naslednji zanimiv članek, ki se bavi z notranjim položajem v nacistični Nemčiji.

Dober vpogled, kakšno pomanjkanje vsakovrstnega blaga obstoji v Nemčiji, nam daje novi ukaz, ki ga je razglasil minister izobrazbe Rust, in čigar vsebina je bila objavljena v "Frankfurter Zeitung" dne 13. julija. Herr Rust je ukazal, da morajo poslej otroci bosi hoditi v šolo, kadar je lepo vreme. Izjema je mogoča le v velikih mestih, kjer je otrokom dovoljeno nositi "lahko obvalo." Ampak v takem slučaju se mora paziti, da si ne oblečejo nogavic. Nogavice so v vsakem slučaju nepotrebne, je odredil Herr Rust.

Grupni vodja Juergens je eden izmed načelnikov NSKK, ali Nacionarno-socialističnega motornega kora. To je velika polvojaška organizacija, koje člani žrtvujejo nekaj ur na dan poleg svojega rednega posla. Grupni vodja Juergens ni zadovoljen z razporejenjem svojega kora. Švedski list "Dagens Nyheter" je bil 20. julija v stanu citirati izveleček strogega povelja, ki ga je nedavno naslovil na svoje čete. V tem povelju ostro obsoja neko skrajno zanimivo pojavo, namreč da člani čisto javno prikričajo, da pripadajo NSKK in celo nacistični stranki. Mnogi nosijo uniformo koliko malo mogoče, drugi pa pripenjajo strankin znak na spodnjo stran suknjičevega ovratnika. Tako ravnanje, pravi ukaz, povzroča demoralizacijo, kajti javnost prihaja do zaključka, da "naciji niso več popolnoma gotovi svojega položaja."

Ko je Bismarck leta 1871 ustvaril zedinjeno Nemčijo, nasprotstva med zvezo držav ni tako hitro izginilo. Baš nasprotno. Bavarska v južni Nemčiji je izvanredno naglašala razlike, obstoječe med njo in Prusijo na severu. Dočim je Berlin zasledoval program militarizma in fevdalstva, je Monakovo sledilo znatno liberalnejšim, demokratičnejšim in bolj civiliziranim smernicam. Ta tradicija je vztrajala do konca nemške monarhije, in je bilo torej toliko bolj presenetljivo, da sta v dobi nemške republike Bavarska in Monakovo dobila povsem drugačen značaj. Njih prelevitev v Meko najbolj zagrizenega germanizma in militarizma, v centralo Ludendorffa in Hitlerja, se je zdela nepojasljiva. Toda nekateri bavarski psihologi so prišli do definitivnega prepričanja, da je bila tudi ta pojava le posledica nasprotstva Prusiji. Po letu 1918 je Berlin zajel mogočen val demokracije, in posledica tega ni mogla biti druga, so rekli bavarski psihologi, kot da je Monakovo iz gole trme postalo trdnjava nacizma. In k tej razlagi so značilno dostavljali: "Ako se kdaj zgodi, da bodo naciji prišli na kmilo v Berlinu, bo Bavarska postala zagrizeno proti-nacistična."

Bodisi, da je bila to točna proučitev ali ne, ampak dejstvo je, da je nazadovanje nacizma v zadnjem času izredno očitno v Bavariji in Monakovem. Spomniti se je treba le dogodkov, ki so se pred par meseci odigrali na monakovski univerzi. Sedaj pa poroča švicarski list "Nation" v svoji izdajo z dne 8. julija naslednje:

"Zanimivo je zaznamovati, da je Monakovo v novjšem času postalo središče opozicijskih tendenc, ki niso naperjene le proti nacistični stranki, temveč tudi proti edinstvu Nemčije kot države, iz česar sledi, da utegne Bavarska zopet postati avtonomna."

"Dasiravno aktivna opozicija ni zelo močna in je v poglavitnem omejena na posameznike in male skupine, pa je pasiven odpor med širšimi plastmi ljudstva zavzel tak obseg, da je Monakovo, zibelka nacističnega gibanja, dobilo naziv 'pokvarjenega otroka' nacistične Nemčije."

★ Kupujte vojne bonde! ★

Polom nemške kolonizacije na Ruskem

London, 9. julija (ONA). — Hitler plačuje težko ceno za svojo ofenzivo na Ruskem — ena izmed koncesij, katere je moral narediti, je bila, da se je odpovedal vsem svojim visoko letničnim načrtom v pogledu eksploatacije bogatih dežel na vzhodu, katere je bil obljubil nemškemu narodu v izključno last.

Nacisti so zdaj spremenili svoje postopanje in dovoljujejo ruskim kmetom, da vzamejo v svojo zasebno posest vso zemljo, katero so preorali. S tem je zadan politiki Alfreda Rosenberga, ki je bil Hitlerjev upravnik v zasedenem vzhodnem ozemlju, odločilni in definitivni porazni udarec.

Nobenega dvoma ni o tem, da so Rosenbergovi narekovali ta dekret, ki daje kmetom domačinom lastninske pravice, potrebe nemške vrhovne vojaške komande, katere želja je brez dvoma, da vsaj do neke mere potolažijo ruske kmečke sile v zahtevju bojišča. Ta naredba je bila izdana dne 3. junija, v trenutku, ko so Nemci pripravljali vojaške operacije odločilne važnosti.

Nacisti zdaj z največjo prijaznostjo govorijo ruskim kmetom: "Vsak kdor obdeluje zemljo, ima pravico do posesti". Na zunaj trde Nemci nekoliko drugače: "Ta ukrep daje priznanje sodelovanju kmečkemu prebivalstvu v osvoboditvi vzhodnih ozemljih pri uvedbi novega reda."

Nemci morajo seveda to za devoto razložiti in to je težka stvar — Herr Rosenberg se zvišja in poizira. Se v mesecu februarju 1943 je izjavil glede poljedelstva na ruskem okupiranem ozemlju, da je mnogo preveč važno, da bi se smel kdorkoli igrati z njim in tvegati zmanjšanje pridelka z novimi eksperimenti.

Komaj tri mesece pozneje pa že mora pokazati nemškemu narodu sliko obupnega eksperimenta — to je opustitev priznanja produktivnega in učinkovitega kolektivnega kmetijstva ter vrhu tega še predati v last podrejenim ruskim kmetom o no zemljo, katero je prej nameravil izključno le nemškim posestnikom.

Ta novost bo zadostila nekaterim težnjam nemških generalov, obenem pa je tudi važno priznanje in koncesija čisto imenovane generalu Vlasovu, ki stoji na čelu neke tozadevne ruske armade za osvoboditev — armade plačane od Nemcev. Novi ukrep namerava najbrže dati Vlasovu v roke nekaj pripravnih argumentov za propagando med Rusi na okupiranem ozemlju.

To je težka cena, toda nacisti bodo vsako ceno, katero bi plačali kmetom v Ukrajini in zapadni centralni Rusiji, z veseljem prenašali — in obenem še smatrali, da so napravili dobro kupčijo — ako dosežejo s tem pomiritev in uspešno kontrolo nad ruskim kmečkim prebivalstvom, dokler traja vojna.

V času do poraza v Stalingradu, so veljale dežele na vzhodu kot eden od največjih objektov, kot ogromen vojni plen, in mogočne korporacije so se trgale s posameznimi privatnimi naseljenci za kose in kosčke te zemlje. Stalingrad pa je vrgel črno, grozečo senco na ta zasedena ozemlja in njih bodočnost — in preprija za dodelitve v tem ozemlju so utihnile.

Oni Nemci, ki imajo nekaj spomina, se bodo z grenko ironijo v sreč spominjali visoko donečih izjav nemškega šefa Gestape, Heinrich Himmlerja.

Lani, meseca avgusta je bahavo izjavil:

"Gledali bomo na to, da bodo živeli na teh tleh samo ljudje nemške krvi, in sicer taki, katerih kri je zares nemška. Vse to ozemlje lahko osvojimo in pridobimo za Nemčijo, ako bodo tukaj delali naseljenci čisto nemškega plemena, ki se bodo množili in razmnoževali, tako dolgo, da bodo napolnili vso to zemljo."

Nemški naseljenci na vzhodu

London, 11. julija (ONA). — Nemški priseljenci, ki so se nastanili v okraju Bielsko in Zowiew na Poljskem baje že delajo na tem, da se pripravijo na evakuacijo, ako bi se sedanja nemška ofenziva na Ruskem ponesrečila in če bi Rdeča armada začela prodirati naprej.

Nemci pripravljajo svoj odhod s pogajanj, katere so začeli s Poljaki, ki so resnični posestniki zemlje, na kateri so se naselili.

Poljakom ponujajo odškodnino, zahtevajo pa, da se jim garantira varnost ob priliki vrnitve v Nemčijo. Baje se bavijo v teh pogajanjih celo z zasebno lastnino, ker računajo z možnostjo, da jim bo nemogoče odnesti vse s seboj.

Dezertiranja v nemški vojski

London, 11. julija (ONA). — Poljska brzojavna agencija poroča, da je bilo od meseca januarja sem v Krakovu ustreljenih 342 nemških dezertirjev.

Obenem pa čaka še več sto dodatnih dezertirjev, ki se nahajajo v zaporih v Krakovu in Vilni, na sodne obravnave.

Omenjena brzojavna agencija trdi, da na vsakem vojaškem vlaknu, ki pride v Krakov manjka najmanj 10 do 15 nemških vojakov. Poveljstvo narodnega odpora na Poljskem je ponovno pozvalo prebivalstvo, zasedenega ozemlja, naj z vsemi silami pomaga dezertirjem, razven onih, ki pripadajo "čistemu nemškemu plemenu."

Dodatne novice o dezertirjih iz nemške armade

London, 11. julija (ONA). — Zavezniški krogi v Londonu poročajo o zvitem poskusu nemške propagande, da napravi manj verjetne vesti o naraščajočem dezertiranju nemških vojakov.

Pretekli teden je namreč poslala v svet nacistična časniška agencija v Oslu, Skandinavski brzojavni urad povest, katero je odobril nemški cenzor in ki trdi, da je nemški komandant na Norveškem, general Nikolaj von Falkenhofst, popolnoma odkrito pozival nemške vojaške, naj prenehajo dezertirati. V tem članku je bilo govora o lepkih, nalepljenih v barakah, v katerih je komandant pozival vojaške, naj ostanjejo lojalni.

Povest je seveda prevzel v Stockholmu časopis naklonjen nacistom, nakar so začeli poročevalci inozemskih časopisov pošiljati to zadevne brzojavke v svet. Takoj nato pa je Skandinavski brzojavna agencija preklicala svoje prvo poročilo in utemeljila svoj demeti s tem, da so bili lepki ponarejeni — delo norveških podtalnih elementov.

Zavezniški strokovnjaki v Londonu so prepričani, da so nacisti zadevo namenoma vrgli v svet ter si vse skupaj izmislili v cilju, da bi mogli stvar demantirati in tako v bodoče diskreditirati vsa poročila, ki govorijo o dezertacijah iz nemške vojske. Toda dezertiranja so dejstvo, o katerem ne more biti nobenega dvoma, kajti po vsej Evropi se dogajajo slučajji, o

katerih prihajajo v inozemstvo vsak dan nova poročila.

Dozda še ni dokazov za to, da se je začela zaradi dezertiranja razkrajati vojska onega naroda, ki je v vojaškem pogledu najbolj temeljito organiziran, toda dezertiranja nemških vojakov so zdaj vendar že dovolj številna — vsota vseh dezertirjev je zdaj že precej grozeče število. Največ se jih skriva v zasedenih ozemljih.

Nemške oblasti se popolnoma zavedajo nevarnosti, katero predstavlja za Nemčijo dezertiranje vojakov v deželah, ki meje na nevtralne države. V takih s prav posebno pazljivostjo stražijo vse izhode, da ne bi mogli dezertirji pobegniti v tujo. Norveška vlada v izgnanstvu je imela že večkrat priliko, da poroča o neizmerno krutem ravnanju nemške vojaške oblasti z dezertirji, katere se ji posreči ujeti. Zapirajo jih v posebna taborišča, katerih je pet v severni Norveški, a vsi poginejo od strašnega mučenja.

Vrij Nederland, nizozemski list poroča, da je bilo v Katenrecht kineškem okraju Rotterdamu aretiranih 100 nemških dezertirjev o priliki enega samega policijskega pogona.

V Belgiji, poroča belgijska časopisna agencija Inbel, so vdrli štirje nemški dezertirji v kmečko hišo v Budingenu in odnesli pod grožnjo revolverja precej hrane in drugega potrebnega. Belgijci, ki pobegnejo na Angleško, trde, da nemški dezertirji že tvorijo pravečarske roparske tolpe in da so njihovi zločini tako pogosti, da to vliva belgijskemu prebivalstvu novega upanja — spominjajo se seveda leta 1918, ko so slišne tolpe roparskih dezertirjev označevale bližajoči padec Nemčije.

Čehoslovaška in poljska vlada sta obe že večkrat poročale o dezertiranju nemških vojakov iz vlakov, ki so prevažali vojaštvo proti vzhodu.

Podtalni elementi priporočajo prebivalstvu, naj pomaga dezertirjem, jih obleče v civilne obleke, ter jih vzame pod streho. Največ podpore in naklonjenosti najdemo v teh krajih dezertirji iz armad Hitlerjevih vazalov.

Obe nevtralni državi, ki se nahajata v sredi Hitlerjeve Evrope, Švedska in Švica, sta obe z veliko doslednostjo zadrževali in ovirali prehod dezertirjev na njihova ozemlja. Na Švedskem se je celo večkrat dogodilo, da so zavrnili dezertirje in jih poslali nazaj tja, odkoder so prišli — več kot 12 takih slučajev je znano. To postopanje je bilo ustavljeno takoj po nekem incidentu na finski — švedski meji, kjer so Nemci nekega avstrijskega dezertirja, ki je bil odvrnjen od švedske meje in poslan nazaj, na licu mesta ustrelili, komaj par metrov on stran švedske meje.

Nemčija ni nikdar uradno zahtevala od švedske vlade, da ji dezertirje izroči, najbrže ker ni hotela opozoriti svetovne javnosti na nevarno posameznost v razvoju nemške vojaške morale. Švedska vlada s svoje strani pa tudi ni nikdar podala nobene izjave, glede števila dezertirjev, katere je sprejela na svojem ozemlju.

Dezertiranja morda dozda še niso zavzela velikih priporočil, dovolj pa jih je, da nam pokazajo dodaten simptom propadanja morale v vrstah nemške armade. Stvar je pripisati največjeje dejstvu, da postopoma čedalje večje število nemških vojakov prihaja do prepričanja, da se je Nemčija vrgla v vojno, katere izid bo katastrofa.

RANJENEC

Ameriški vojak nosi na hrbtu svojega tovariša, ki je bil v spopadu s sovražnikom, ranjen.

HUMANITARNA DELA RDEČEGA KRIŽA

Nova periodična publikacija Ameriškega rdečega križa pod imenom "Časopis vojnih ujetnikov" bo odslej prinašala informacije o dobrobiti vojnih ujetnikov in o postopanju z njimi, kakor tudi o korakih, ki so podvzeti, da se jim približa več ugodnosti in neke potrebščine samo potom Rdečega križa. Ta publikacija se pošilja brezplačno sorodnikom članov vojske, mornarice in trgovske mornarice Združenih držav, kakor tudi sorodnikom ameriških civilnih internirancev, za katere se je uradno sporočilo, da so v rokah sovražnika.

V tem časopisu bodo dobili sorodniki, ki so v skrbeh, odgovore na mnoga vprašanja. Pogodbe o postopanju z vojnimi ujetniki, kakor tudi omejitve vezi med vojnimi ujetniki in njihovimi družinami, bodo pojasnjene.

Objavljen bo trud Rdečega križa za olajšanje težkosti vojnih ujetnikov, kakor tudi njegova obveza, da bo še v bodoče pošiljal hrano, obleko in druge potrebne stvari. Te potrebščine gredo v Ženevo, od kjer jih deli Mednarodni rdeči križ. Člani Odbora periodično obiskujejo vojna taborišča in pazijo, da ujetniki dobijo te potrebščine.

Potrebe vojnih ujetnikov so samo eden izmed mnogih problemov pomožne akcije, s katerimi se sedaj bavi Rdeči križ. Pomagalo se je tudi žrtvam nesreč, ki so uničile velike pokrajine letos v pozni pomladi. Če-

prav so poplave naredile največ nesreče, je bilo še 16 drugih uničevalnih dogodkov v maju, ki zadevajo 21 držav. 264 jasnih uslužbencev Rdečega križa je vsega skupaj pomagalo v krajih, kjer so bile poplave, in drugje, kjer so se zgodile nesreče v mesecih maju in juniju. Nesreče, ki so se zgodile, razen poplav, so: požar v gozdu, eksplozija v rudniku, eksplozija v tovarni, železniška nesreča, kaj tornadov, viharov, neviht in drugih vremenskih nezdod. Voda je poplavila 3,000,000 akrov zemlje, uničila ali poškodovala 15,000 hiš, in prizadela 43,000 družin s povprečno štiri člani. Več kot 25,000 teh je dobilo nujno pomoč od Rdečega križa.

Pet vagonov semenskega krompirja, kar zadostuje za zimsko za 15,000 družin, in 30,000 paketov vrtnih zelenjadnih semen je bilo razdeljeno žrtvam v državah Illinois in Missouri, zgodaj v mesecu juniju. V vsakem paketu je bilo dovolj vrtnih zelenjadnih semen, da se obseje družinski vrt v velikem polju. Razdelitev takih paketov, kar Rdeči križ dela že nekaj let, daje možnost žrtvam nesreč v poljedelskih krajih, da si pridelajo sami svojo hrano najkrajšem času.

Rdeči križ pomaga v nesrečah kolikor le more; uslužbenci Rdečega križa proučujejo vsak slučaj posebej. Hiše se popravlajo ali pa zopet sezidajo. Delavcem se zopet nabavi izgubljeno orodje. Kmet lahko dobi konja in plug. Namen Rdečega križa je, da se žrtvam nujno vzpostavi sredstva za vzdrževanje, da se prizadeji čim prej povrnejo v normalno stanje.

KOKOŠJE KOSILO

Cleveland, Ohio. — Prihodnji teden se bo serviralo na letniških prostorih S. N. P. kokošje kosilo, kateremu bo na \$1.25 krožnik. Serviralo bo od 1. do 3. ure popoldne. Kdor se misli udeležiti, naj javi najkasneje do srede v sicer telefonično Milanu, bel, HE. 4053.

Vas vabi

Odbor farme S.N.P.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in vojno-varčevalnih znanjk!

DR. ČOK O ROOSEVELT-CHURCHILLOVI POSLANCI CI ITALIJANSKEMU NARODU

The New York Times prinaša v svoji številki od 20. julija v rubriki "Letters to the Times" dopis dr. Ivana Čoka, predsednika Narodnega sveta Jugoslovanov v Italiji:

"Danes še ni mogoče presoditi vpliva, katerega bo imel poziv predsednika Roosevelta in premiera Churchilla, ki zahtevata, da Italijani zapuste svoje krive in pokvarjene voditelje, na celokupni italijanski narod. Toda danes že je sigurno, da je bil ta poziv sprejet z ogromnim navdušenjem od skupine 700,000 italijanskih državljanov, ki so jugoslovanske narodnosti in žive v sklenjeni, nepretrgani masi v provincah Trst, Istria in Gorica.

Jugoslovani, ki žive pod Italijo so prvi postali žrtve Mussolinija in fašizma, tega brutalnega uničevalca narodov in svobode. Oni so klasičen primer narodne manjšine, kateri visoko civiliziran narod v imenu svoje kulture odrekuje pravico do štirih svobod.

Njihovo "samo-spoštovanje in njihovi interesi" so le Jugoslovane prisilili, da se od prvih začetkov fašističnega pokreta sem, bore proti "pokvarjenim voditeljem in njihovim doktrinam."

New York, 17. julija 1943.

Ivan Čok,

preds. N. S. J. iz Italije

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

"Pokličem," je dejal Luka, ko ni dobil odgovora, "pa brez skrbi bodite, Tomaž vam ne bo nagajal."

Hrup po stopnicah kolovratečega Tomaža, katerega je bil pripravil Luka nekoliko k zavesti s tem, da mu je vrgel škorenj v hrbet, je privabil Marjanico, ki je bila zadremala v kuhinji. Tudi posli še niso spali vsi, kakor je bedela Katra. Piš burje pa je bil preglušil ropot pred Aničino sobo, tako da skoro nihče niti slutiti ni, kaj se je bilo dogodilo Tomažu, ki je vstopil v sobo in v veliko začudenje Nežino in Jeričino, ki sta izbirali ljujko iz pšenice za seme, sedel za mizo in kimal z glavo ter govoril:

"Pa mora biti moja!"

Nato je Tomaž udaril s pestjo po mizi in povprašal po Katri.

"Spat pojdi, spat!" je dejala Neža.

On pa je vstal in se mrmral, da bo Katri povedal dve ali tri, odzibal iz izbe. Morda niti vedel ni, kod je hodil par minut prej. Še dolgo ga je slišal Anže v hlevu govoriti zunaj pod lopo samega s seboj, da je pijanec, in da se mu prav godi, če ga ne mara ne Katra, ne Anica. Nekaj hipov pozneje je spravila Marjanica vse na noge v črta in letajoča iz ene shrambe v drugo.

"Pijunčico ima, Bog in sveti Rok! Ti moj ljubi Bog, saj sem vedela, da bo nekaj. Sem vede-

la, da je bolna, sirota. Saj ni čudno, če je pa tako pri nas, da se Bog usmili." In z Jerico je odhitela nato k Anici, katera je izgubljala zavest. Jerici je naročila, naj pazi na bolno, če bi se ji začelo mešati, sama pa je hitela, ali nerodna je bila in skoro ni vedela več, ali morajo biti obkladki mrzli ali gorki.

Mej tem je sedela Jerica pri bolnici.

Bolestno je tulila okoli hiše burja in tulila je vso noč, šele proti jutru je prestalo. Celo noč je bledela Jerica z Marjanico pri Anici. Okolu polnoči je bila prišla Katra pogledat bolnico, ali jo kmalu zapustila. Marjanica in Jerica pa ste ostali v sobi in dočakali jutra, beede in žalostni. Marjanica je s skrbjo pomislila, da je to prva noč, in da jih bo še mnogo in hujih, in da se tedaj obrne na bolje ali na slabše.

Štiri dni za tem so bili zjutraj po maši Anico prevedili. Kmalu popoldne je začela bolezen naraščati in se bližati vrhuncu. Vsi na Peči so vedeli, da bo prihodnja noč odločilna.

"Nocoj!" je šumelo po hiši.

"Nocoj!" je mislila Marjanica, in ko da ji umira lastna hči, je tavalala po hiši. Izgubila je bila vso razsodnost. Zjutraj je bila rekla Jerici:

"Dete ljubo, moli, moli! Tebe Bog usliši, ki si še otrok!" In Jerica je molila, in tudi nje se je polasčala čudna tesnost.

ONE WAY TO BRAND HIM

JOHN HUDSON
U. S. Treasury Dept.
The Columbus, Ohio, Citizen.

NOVICA

IMA LE TEDAJ

SPLOŠNO VREDNOST

KO JO IZVE JAVNOST

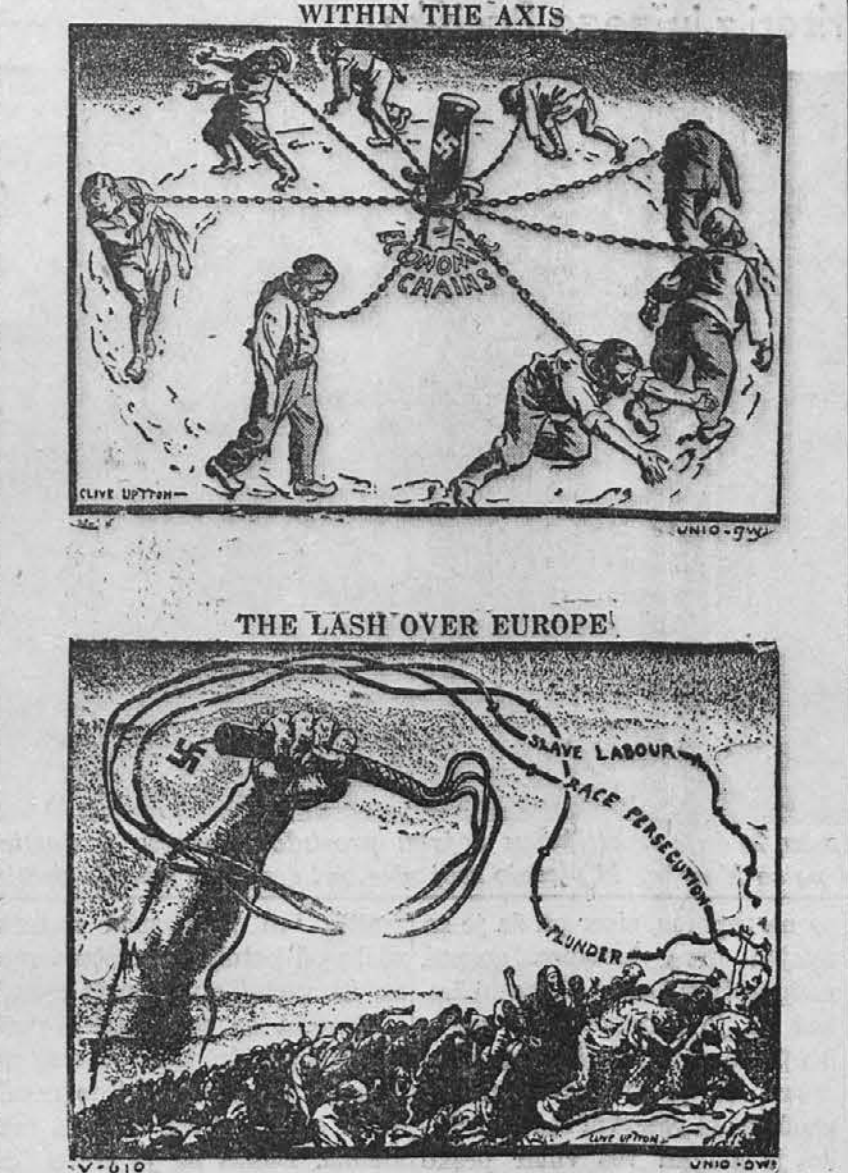
KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 5311

Novice radevolje priobčujemo brezplačno

in ko da govori nekaj tako skrivnostnorožnega, osodnega, je ponovila zdaj pa zdaj: "Nocoj." In vendar ni mogla umeti vsega tega. Zakaj ni sinoči nihče rekel: "Nocoj?" Kaj je ta "nocoj?" Zakaj nocoj, zakaj ne jutri?

Skoro oddahnila se je, ko je prišel Anže k njej na peč. "Lačen sem!" je dejal nekako vdan v razmerje, v kakršnem so bili na Peči te dni, ko je Marjanica razgala kruh, presolila sok, vrgla zelje v posodo za pomije in napravila še mnogo podobnega.

Jerica ga je pogledala skoro začudena in očitačoče, in on jo je razumel in dejal:

"Ali bo radi tega bolje, če smo vsi lačni?"

Jerici so se skoro strahoma razprle oči in z odprtimi ustmi je gledala na fanta. Tudi njemu se je zazdelo, da je rekel preveč in izkušal popraviti.

"Ne misli, da je radi mene, ne. Pa če tebi nič ne dajo!" Zmajala je z glavo, češ, da ne mara, da bi se mu smilila. Toda fant je skomiznil z ramo, segel v žep in izlekel kos kruha in ga prelomil in potisnil Jerici v predpasnik.

"Le jej, le!" je dejal in sam začel jesti od svoje polovice. In Jerici se je fant zazdel silno možat in pameten, in nič več tako pregrešne se ji niso zdele njegove besede. In obenem je začutila, da je tudi ona lačna in nekako plašno je vrtela kruh v roki. Anže pa je gledal doli po sobi z resnim licem, ko star očanec, in jedel. In ko ga je Jerica videla tako, je še sama ugriznila in teknilo ji je. Tako je vsaj Anže mislil: "Za me bi bilo komaj dovolj, za oba je pa bilo, in zato sem sit." Posedel je še hipec nato vstal, se napil vode v kuhinji in odšel v hlev ter je bil popolnoma zadovoljen sam s seboj in s skromno večerjo. Morda Anže vendarle ni bil tako požrešen, kakor je sprva Jerica mislila. Pozneje se je večkrat odsmislila tega in tedaj je umela Anžeta, ki je edini tedaj ni bil pozabil. Ker v teh časih so o tej stvari mislili na Peči tako-le:

(Dalje prihodnjt)

liti iz strahu pred nemško osve-to morda ne bodo upali storiti ničesar, dokler ne bodo prispele zavezniške armade.

Usoda kvizlingov

Kairo, 26. julija (Posebno poročilo NYT). — Padec italijanskega fašizma in možnost, da Italija izstopi iz vojne, bo imelo globok odmev v okupiranih o-zemljih vzhodne Evrope. Ves balkanski bok nemških pozicij je v nevarnosti.

Vsa zgradba kvizlingov državic v jugovzhodni Evropi se majo. Ante Pavelić, marionetni diktator na Hrvaškem, je bil dolga leta pokorno orodje Mussolinija, pod katerega zaščito je živel v Italiji. Madžari so bili politično vedno bolj naklonjeni Rimu nego Berlinu. V manjši meri velja to tudi za Rumunijo. Marionetni režimi Srbije in Grčije, in vsa bolgarska vlada, ki je zdaj že deset dni v veliki krizi, se tresajo pred grozečo bodočnostjo.

Bolgarska na pragu revolucije

Carigrad, 25. julija (AP) — Na Balkanu se pojavljajo znaki razkroja — največjo nervoznost kažeza Madžarska in Bolgarska.

Bolgarski ministrski predsednik Bogdan Filov je izdal dekret, glasom katerega spadajo vsi Bolgari iznad 16 let pod zakon o zaščiti države — s tem priznava bolgarska vlada, da je pretežni del sabotažnega in ru-sosofilskega delovanja delo šolske in univerzitetne mladine.

V drugem dekretu je razgla-sila vlada stroge ukrepe za slu-daj zračnih napadov. Kdorkoli se bo pokazal na ulici za časa zračnega alarma, bo ustreljen brez zaslišanja.

Potniki, ki prihajajo iz Bol-garske poročajo o nemirih in o skrajni napetosti. Ni torej iz-ključeno, da pride do presene-čenj, ki bodo morda osišču iztr-gala iz rok kontrolo nad jugo-vzhodno Evropo.

Le ker imajo Nemci močne pozicije na grških tleh in na o-balah Egejskega morja, iz ka-terih jih bo težko pregnati brez težkih bojov, se balkanski sate-

IZJAVE JUGOSLOVANSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA M. GROLA

London, 26. julija (ONA). — Jugoslovanski zunanji minister Milan Grol, je izjavil danes, da bodo bliskoviti dogodki v Itali-j i v najbližnji bodočnosti po-stavili balkanske zemlje in vso donavsko kotlino v središče svetovnega interesa.

I've been looking at a car that wasn't there

I WENT window shopping again yesterday.

I stared into a big, empty automobile showroom downtown—and pretty soon I saw a car.

She was kind of different from the bus I'm driving now. She was long, sleek and powerful-looking. The windshield went clear around her. There were no gears to shift. The cooling system was sealed—you never touched it.

She had synthetic rubber tires that wear like iron. And fast? Man! With that new high-octane gas her motor certainly packed a beautiful punch!

So—I made up my mind to buy her, then and there. And I will, too. One of these days, after the war's been over for a while, I'll walk in and drive her home. And I'll slap the money for her right down on the counter.

You see, I'm in the Payroll Savings Plan. Been in it ever since it started in my plant. Every single payday, I'm tucking away all I can in War Bonds.

That money's going to come back to me in ten years—and bring more money with it. Four dollars for every three.

I get a real kick out of thinking how that money's piling up for me. Money that's going to let me have some of the things I've always wanted to have—do some of the things I've always wanted to do.

Chances are, you're already in the Payroll Savings Plan—buying War Bonds—doing your bit. But don't stop there. Raise your sights! Do your best!

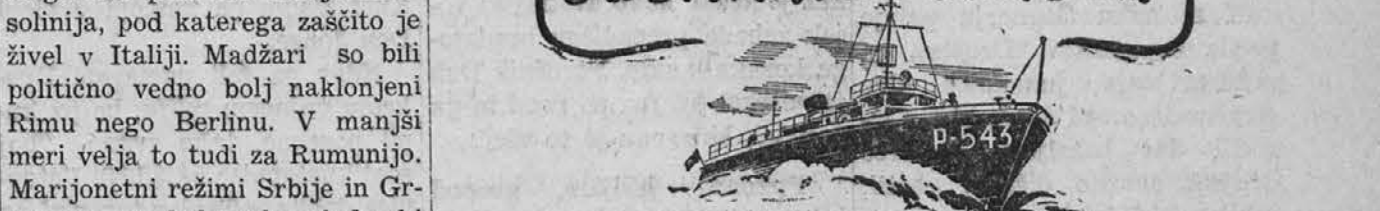
YOU'VE DONE YOUR BIT --- NOW DO YOUR BEST!

BOOST YOUR BOND BUYING THROUGH THE PAYROLL SAVINGS PLAN

This advertisement is a contribution to America's all-out war effort by

Enakopravnost

Buy Your Share in "Our" SUBMARINE CHASER

Maybe You Know...

"THE ARMY DEPENDS HEAVILY ON THE RED CROSS AS A VITAL LINK BETWEEN ITS INDIVIDUAL SOLDIERS AND THEIR FAMILIES..."
Gen. George C. Marshall

"THE RED CROSS NEVER FAILS THE SOLDIER. IT BRINGS TO HIM A HINT OF HOME, A TOUCH OF CHEER, WHETHER HE BE IN TEENING JUNGLES OR ARCTIC WASTE..."
Gen. Douglas MacArthur

"ON BEHALF OF OUR FORCES IN THE EUROPEAN THEATRE I DESIRE TO EXPRESS APPRECIATION TO THE AMERICAN PEOPLE FOR THEIR GENEROUS SUPPORT WHICH HAS MADE POSSIBLE THE OPERATIONS OF OUR AMERICAN RED CROSS..."
Lt. Gen. Dwight D. Eisenhower

UNARMED RED CROSS MEN HAVE BEEN IN ACTION IN THE SOLOMONS, NORTH AFRICA, AND OTHER FIGHTING FRONTS.

THE RED CROSS HAS ISSUED 5,500,000 FIRST AID CERTIFICATES IN THE LAST 14 MONTHS—EQUAL TO THE POPULATIONS OF PHILADELPHIA AND CHICAGO!

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

V vagonu, kjer je sedel Švejk s tovariši, se je takoj razpredel zanimiv razgovor. Baloun je tiho poslušal, težko razmišljaje, končno pa je preplašen vprašal: "Prosim vas, gospod rechnerfeldbelj, vi torej mislite, da bomo zaradi te vojske z Italijo dobivali še manjšo menažo?"

"To je jasno kot beli dan," je odvrnil Vanjek.

"Ježiš Marija!" je vzkliknil Baloun, sklonil glavo v dlan in tiho obsedel v kotu.

Po ostalih vagonih je šel glas, ker je stal vlak že preko dve uri na kolodvoru, da se vlak bržčas obrne in ga pošljejo na Italijo. Začele so se sploh čudne reči. Zopet so izgnali vse moštvo iz vozov, prišla je sanitetna komisija z desinfekcijskim odredkom in je poskrbela za vse vagone z lizolom. Potem so jih zopet pogrnili v vagone, a čez pol ure ponovno zopet vse ven, ker je prišel vlak pregledovat star general. Potem je general hodil pred fronto v spremstvu stotnika Sagnerja in se ustavil pred mladim vojakom ter ga vprašal, odkod je, koliko je star in ali ima uro. Vojak je sicer imel uro, ker pa je mislil, da dobi od starega gospoda še eno, je odgovoril, da nima nobene ure, na kar je dejal general: "To je dobro, to je jako dobro!" Nato je počastil general poleg stoječega korporala, ki ga je vprašal, li li njegova žena zdrava.

"Pokorno javljam," se je zadržal desetnik, "da nisem oženjen," general pa je z blagonaklonjenim usmevom rekel: "Zopet svoje: 'To je dobro, to je jako dobro.'"

Ko je bilo pregledovanje zaključeno in je general silno pohvalil bataljon, je bilo moštvo dovoljeno, da se sme gibati v okolici kolodvora, ker je dospela vest, da vlak vsaj še tri ure ne odpelje. Moštvo se je torej izprehajalo okoli kolodvora in prodajalo zija, saj je na kolodvoru zmerom dosti občinstva in si je tu pa tam vendar kak vojak izbral cigareto.

K stotniku Sagnerju pa je prišla deputacija "Društva za pozdravljanje junakov," dve strašno izgarani dami, ki sta izročili dar bataljonu, namreč dvajset škatlic dišečih pastil, reklamni izdelek peštske tovarne za sladkorčke. Škatlice so bile leporejane iz pločevine. Na pokrovcu je bila slika ogrskega honveda, ki stiska roko avstrijskemu landšturmarmarju, a nad njima se je svetila krona svetovotfanskata. Okoli pa je bil nemški in madžarski napis: Feuer Kaiser, Gott und Vaterland. Tov